

frikonservative i det andet Ting, det var Gaardmændene, som ved dette Forligsforslag paa den snedigste Maade mele deres egen Kage, som paa den lumskeste Maade forbeholde sig Hovedindflydelsen baade i Sogneraadene og i Amtsraadene.

Formanden: Det ærede Medlem bruger Udtryk, som ikke kunne passere.

Borgbjerg: Jeg beklager, at de ikke kunne passere her, jeg ved, at de ville passere ude over Landet. Det, der her sker, er, at Gaardmændene slippe fra Venstres gamle Krav om lige og almindelig Valgret paa billige Vilkaar. Det er billigt Køb, hvorpaa de slippe fra deres Fortid og deres Program. Tilsyneladende give de Husmændene og Landarbejderne lige Ret, reelt forbeholde de sig selv Magten i Amtsraadene og derved ogsaa i Sogneraadene. Det er jo Stillingen. Det ville de Hundrede Tusinder af Landarbejdere og Husmænd nok forstaa, og de ville skille sig og deres Sag fra Gaardmændenes, for saa vidt som Gaardmændene som Klasse ville blive staaende paa dette Forligsforslag, som Regeringen og dens Flertal her føre igennem.

Det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) burde have været Regeringspartiets Ordfører i denne Sag. Ligesom Regeringspartiet gjorde det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) til Toldlovsforslagets Ordfører, burde de have gjort det ærede Medlem fra Assens til Hovedordfører i denne Sag, thi han taler med en vis Klarhed og i Overensstemmelse med sig selv og sin egen Fortid. Han taler her, som han talte i 1894, men det ærede Medlem fra Løvel og hans Meningsfæller tale i stik Strid med, hvad de talte i 1894. Det ærede Medlem fra Assens sagde til os, at vi stemte mod de Fremskridt, som her foreligge, thi hvis vi kunde faa et Flertal, vilde den privilegerede Valgret blive staaende, saa vilde vi intet Fremskridt faa. Det er jo fuldkommen forkert. Hvis vi fik et Flertal for vort Forslag, som er den højtærede Indenrigsministers fra i Efteraaret og Folketingets fra i Fjor, hvis vi fremdeles havde dette Flertal her og fik det — de ærede Medlemmer kunne jo prøve, de kunne jo stemme sammen med os —, saa vil, sagde det ærede Medlem fra Assens, den privilegerede Valgret blive staaende. Ja, i et Par Maaneder, thi havde vi Flertallet i denne Sal for dette Standpunkt, havde vi ogsaa Regeringsmagten, og saa havde vi

Forslaget ført tilbage til det andet Ting, og i det Øjeblik, det blev forkastet, havde vi Landstingets Opløsning, og en Maaned eller to efter havde vi et Landsting, der gennemførte Forslaget, og saa forsvandt den privilegerede Valgret baade fra Sogneraad og Amtsraad. Det er Stillingen. Og det er ikke blot os, der sige det, det er Deres egne Meningsfæller. Det er, hvad den højtærede Indenrigsminister sagde forud for anden Behandling i Landstinget, det er, hvad Reformpartiets Ordfører sagde deroppe i Landstinget, at faldt dette Forligsforslag, kom Sagen igen radikalere, og det er det, som Regeringsbladet „København“ ordret sagde, at hvis dette Forligsforslag brister, bliver Sagen løst i en nær Fremtid i radikalere Form. Det har Højres Blade skrevet, de frikonservatives og det gamle Højres Blade. Det har de frikonservatives Fører i det andet Ting erklæret, da han i Efteraaret 1906 udtalte, at kom det til en Forfatningskamp paa denne Sag, vilde Landstinget trække det korteste Straa.

Hvis vi altsaa fik Flertal ved denne Afstemning, vilde den privilegerede Valgret blive staaende i nogle Maaneder, saa vilde den forsvinde af det kommunale Liv, og samtidig vilde der blive skudt en Breche i den privilegerede Valgrets Ting og Banen være aabnet for en virkelig demokratisk Forfatning, for Opfyldelsen af de Herrers eget Program fra 1872, for en Forfatningsrevision i Juni-Grundlovens Aand. Saaledes foreligger Stillingen. Men hvis vi ikke blive Flertal, hvis det Standpunkt, som det ærede Medlem fra Assens er Ordfører for, sejrer, bliver den privilegerede Valgret staaende i Strid med de Herrers Fortid, i Strid med Indenrigsministerens Erklæring til Vælgerne i Frederikssundkredsen ved sidste Valg og bliver det, efter det ærede Medlem fra Løvels og efter Indenrigsministerens Udtalelse, for en Menneskealder. Det er Forskellen. Blive de Herrer Flertal, hvad de desværre gøre, bliver den privilegerede Valgret altsaa staaende for en Menneskealder, dog kun under den Forudsætning, at de Herrer sidde inde med Magten i denne Menneskealder. Men det betvivler jeg ganske vist. Jeg haaber, at saa længe varer det ikke. Jeg haaber, at der danner sig et andet Flertal, der holder paa den lige og almindelige Valgret fuldt ud. Valget foreligger altsaa ikke mellem den bestaaende kommunale Forfatning og dette Forligsforslag. Valget staar mellem dette Forligsforslag og de Herrers eget gamle For-